

[Handelsministeren.]

ændringer, når ikrafttrædelsesdatoen for den nye lov ikke længere kan blive den 1. marts, men først et senere tidspunkt. Jeg tager del i den manglende begejstring for den forlængelse, der her skal til, ud fra et hvilket som helst synspunkt. Det er i alt fald en yderligere byrde for erhvervslivet med en sådan forlængelse af prisstoppet, som jo virker overmåde generende på grund af den stivhed i strukturen, det har givet.

Men som sagt: jeg takker for en velvillig førstebehandling.

Erling Dinesen: Jeg skal ikke forlænge debatten ret meget, men jeg vil godt knytte bare et par enkelte bemærkninger til det, hr. Jens Peter Jensen (Sorø amt) sagde.

Han glædede sig så meget over det, han betegnede som den prisstabilitet, vi havde oplevet igennem de seneste måneder, og derfor mente han, at vi heller ikke fik særlig stærke prisstigninger, når prisstoppet ophører. Jeg opfattede det nærmest som en venlig henstilling til handelsministeren om af de grunde nu ikke at tage alt for hårdt fat med en kommende prislov. Lad nu det ligge. Det, jeg vil understrege i forbindelse med disse synspunkter, er, at jeg ikke er sikker på, at man kan slå sig helt til ro med, at det vil gå på den måde, som hr. Jens Peter Jensen (Sorø amt) nævnte her oppe fra talerstolen. Min fornemmelse er den, at der har opsamlet sig et ganske betydeligt prispres i perioden siden den 22. september, og det var da også det, erhvervenes repræsentanter, da vi sidst behandlede prisloven, gav udtryk for ville ske. Vi ved, at der har været tale om råvareprisstigninger. Vi ved, at arbejdsgivertilskuddet bortfalder. Vi ved, at der er tale om stadig stigende byggepriser. På en række områder er der altså en bevægelse i gang, så jeg vil advare imod, at forbrugerne ud over landet ligesom slår sig til tåls med, at den hellige grav er vel forvaret.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til det udvalg, som tinget har nedsat angående forslag til lov om prisstop.

Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om offentlige indsamlinger.

(Lovforslaget (nr. 116) findes i tillæg A. sp. 0000, fremsættelsen i tidenden sp. 2783).

Lovforslaget sættes til forhandling.

K. Axel Nielsen: Lovforslaget betyder i hvert fald i formen et radikalt brud på den hidtidige retstilstand. I bemærkningerne til forslaget hedder det som en programerklæring, at der ikke længere er grund til at kræve forudgående tilladelse eller forlange, at det kun må være indsamlinger til bestemte formål. Det må være rimeligt at overlade det til befolkningen selv at afgøre, hvilke formål der fortjener støtte, hedder det. Endvidere siges det, at det må være forsvarligt fremtidig at ophæve myndighedernes kontrol med de indsamlede midlers anvendelse.

Man kan måske nok blive lidt bange for, at denne lov vil bane vej for smarte folks udnyttelse af godtroende medborgeres godgørelse, for det var vel en udbredt svindel med indsamlede midler, der i sin tid gav anledning til de stramme regler, vi har i dag. En nærmere overvejelse specielt af forslagets §§ 1 og 3 og de dertil hørende bemærkninger virker dog beroligende. Efter § 1 skal en offentlig indsamling anmeldes til politiet, inden den iværksættes, og ifølge § 3 fastsætter justitsministeren regler om fremgangsmåden ved offentlige indsamlinger og om den kontrol, som skal udøves ved anvendelsen af de indsamlede midler.

I bemærkningerne til § 3 er gengivet hovedindholdet af de regler, justitsministeriet efter lovens vedtagelse vil udstede. Disse regler vil formentlig i praksis sætte sådanne grænser for indsamlingsfriheden, at det måske kan være vanskeligt at få øje på den proklamerede frihed. Det skal dog erkendes, at den nye lov giver en mere tidssvarende ramme end den gamle, og jeg kan give tilsagn om mit partis velvillige behandling af forslaget.

[K. Axel Nielsen.]

Der er enkelte spørgsmål, som jeg gerne vil have nærmere belyst, f. eks. hvad definitionen er på „politiske partier“, som står omtalt i § 4. Også spørgsmålet om en sikring af de mange lokale indsamlinger, som måske ikke alle sammen har haft forskriftsmæssig tilladelse, og hvis skæbne både efter den gældende og den fremtidige lov vil afhænge af de forskellige politimestres noget forskellige opfattelse af begrebet konduite, ønsker vi belyst i udvalget.

Jeg skal i øvrigt anbefale lovforslaget.

Henry Møller: Vi har her i folketinget et par gange i de senere år diskuteret loven om offentlige indsamlinger fra 1934, og det har været et gennemgående træk i disse diskussioner, at tidspunktet nu måtte være inde til at se på en ændring af lovens indhold. Der var da også stor venlighed og imødekommenhed over for nogle af de tanker, der var i det forslag, som socialistisk folkeparti i sidste samling fremsatte, og det er vel så det, der har ført til, at justitsministeren nu har fremsat lovforslag om offentlige indsamlinger. Det vil jeg takke for. Jeg kan i princippet give det min tilslutning og på mit partis vegne anbefale det.

Vi kommer efter dette forslag frem til en lettere administration af mange af disse ting. Når man ser på hele princippet i lovgivningen, er det simpelt hen et spørgsmål om, i hvor stor udstrækning man skal beskytte borgerne mod gener ved indsamlinger af den ene eller den anden art. Mit syn på dette må nu stort set være, at man må have en indsamlingslov af en sådan karakter, at der også overlades et ansvar til folk selv for, hvilke ting de ønsker at støtte.

Jeg er især glad for, at nogle af de ting, som vi har diskuteret tidligere, er taget med her i lovforslaget. Mærkesalgene, som vi kender dem, bliver ikke forbudt. De vil fortsætte under de samme former. Der kommer ikke flere mærkedage til, og selv om man på mange områder måske kan have betænkeligheder ved, om denne form kan fortsætte i fremtiden, mener jeg, at det er af værdi, at de organisationer, der ønsker det og har baseret deres økonomi på et sådant mærkesalg, kan fortsætte dermed.

Der kan være enkelte af lovens otte paragraffer, som vi kan tænke os at se på i et

udvalg. Ellers vil jeg gerne anbefale lovforslaget.

Evan Jensen: Den ændring, der sker i indsamlingsloven, går ud på, at hvor man hidtil har skullet have tilladelse til at gå i gang med en offentlig indsamling, skal man nu anmelde til politiet, at man vil foranstalte en offentlig indsamling. Det vil sige, at man får fri adgang til offentlige indsamlinger, og det er jo en liberalisering af den lov, der gælder i øjeblikket.

Med hensyn til kontrollen med indsamlingerne sker der også en ændring. Jeg er godt tilfreds med, at det foreslås, at indsamlingernes regnskaber nu skal offentliggøres. Det giver, som det er anført i bemærkningerne, bidragsyderne mulighed for at kontrollere, hvad de penge, de har givet til indsamlingen, anvendes til. Man kan se, om pengene er gået til det formål, som var angivet ved indsamlingens start, og man kan se, om der er et rimeligt forhold imellem det, det har kostet at foranstalte indsamlingen, og det beløb, der er kommet ind.

Der er imidlertid en begrænsning i den fri adgang til offentlige indsamlinger. Gade- og husindsamlinger kan efter forslaget ikke lade sig gøre. Vi ved, at den hidtidige praksis for gade- og husindsamlinger har været meget restriktiv, så i praksis er det måske ikke så stor en ændring, der sker.

Vi har en række mærkedage, og i henhold til forslaget bliver de nu fri, kan man sige. Man kan stadig væk køre videre med de mærkedage, man har haft.

Endvidere er det således, at hvis man vil indsamle ved at sætte bøsser frem, så kan det fremdeles lade sig gøre. Endelig bemærker jeg, at de indsamlinger, som sker igennem dagblade og fagblade og tidsskrifter, stadig væk kan etableres.

Jeg hilser selvfølgelig også med glæde, at lovforslaget giver mulighed for, at man kan foretage indsamlinger på møder, f. eks. på kirkelige møder, og ligeledes at også ikke-anerkendte trossamfund får lov til efter forslaget at foretage indsamlinger på deres møder.

Endvidere er indsamling til støtte for politiske partier ikke omfattet af lovforslaget. Det vil sige, at forholdene på det område, i praksis i hvert fald, vil være, som de har været hidtil.

[Evan Jensen.]

I § 1, stk. 2, er der givet en definition af, hvad man forstår ved en offentlig indsamling. Nu kan der vel nok være forskellige tvivlsspørgsmål, som vi kan kigge lidt nærmere på i udvalget. Jeg har forstået det således, at foreninger og institutioner kan gå til deres medlemmer og samle penge ind til et eller andet formål, og jeg må også forstå lovforslaget således, at f. eks. et menighedsråd i et sogn kan gå ud til folkekirkens medlemmer i dette sogn og samle ind til f. eks. et nyt orgel eller samle ind til kirkebladet. Endelig mener jeg at kunne læse forslaget sådan, at lokale indsamlinger — altså en indsamling i et afgrænset distrikt, f. eks. til et idrætshus eller noget lignende, som der jo er et en lang tradition for rundt omkring i landet — fremdeles kan lade sig gøre, når man henvender sig til medlemmer.

I disse dage arbejder vi ude omkring i kommunerne med indsamlingen Flygtning 1971. Det bliver jo en landsomfattende indsamling, som her etableres, og jeg vil gerne spørge justitsministeren, hvorledes det ligger med en sådan fremtidig indsamling.

En række lokale formål støttes gennem en slags husindsamlinger, og jeg mener altså at kunne forstå på bemærkningerne til § 7, at disse kan fortsætte under de nærmere omstændigheder, som jeg lige har været inde på, men jeg vil da gerne høre ministerens bemærkninger hertil.

Jeg kan altså anbefale lovforslaget til udvalgsarbejde. Jeg skal meddele, at et par af mit partis medlemmer ikke synes så godt om forslaget og derfor ikke vil stemme for det. Hr. Jens Foged vil nærmere begrunde hvorfor.

Jørgen Andersen: Den liberalisering af eksisterende bestemmelser for offentlige indsamlinger, som det foreliggende lovforslag tilsigter, kan det radikale venstre principielt tiltræde. Vi deler justitsministeriets opfattelse af, at der ikke længere er tilstrækkelig grund til at opretholde den gældende ordning, hvorefter indsamlinger kun kan finde sted efter forudgående tilladelser og kun til de af loven nævnte formål. I et oplyst samfund som det danske må det være rimeligt, at man overlader til befolkningen selv at afgøre, hvilke formål der fortjener støtte. Skulle enkeltpersoner eller befolk-

ningskredse imidlertid alligevel føle sig usikre efter gennemførelse af forslaget, så tjener erhvervslivets initiativ med oprettelsen af Erhvervenes Indsamlingskontrol af 1949 som et prisværdigt og godt eksempel også for andre organisationer, der på samme eller på lignende måde kan vurdere og anbefale særlige indsamlinger.

At lovforslaget i tilfælde af gennemførelse dertil indebærer afgjorte aflastningsmuligheder for vore myndigheder, kan vi naturligvis kun hilse med tilfredshed.

Vi finder tanken om totalforbud mod gade- og husindsamlinger rigtig. Det er netop på dette felt, at misbrug og tilsløring af uacceptable hensigter har de bedste betingelser. Det havde således været en udmærket konsekvens af denne lov, om man fremtidig måtte fastslå, at enhver henvendelse om penge på gaden eller ved dørene var ulovlig, men indtil videre må vi nok i retfærdighedens interesse dispensere for en række velanskrevne indsamlinger og mærkedage, hvis tilstedeværelse hviler på årelang tradition, og hvis formål i alle henseender er uden for enhver mistanke. Det radikale venstre kan tiltræde, at dette sker, og at der fremtidig ikke udstedes flere nye tilladelser. Det ville i denne forbindelse være praktisk, som det i øvrigt også er bestemt i forslaget § 7, at man registrerer, hvilke foreninger der i givet fald omfattes af dispensationsreglen.

I bemærkningerne til lovforslagets § 3, som bestemmer, at justitsministeren fastsætter regler om fremgangsmåden ved offentlige indsamlinger, antyder eksempler på indholdet af bestemmelserne i sådanne regler. I punkt 2 nævnes således, at anmeldelse skal indgives til politiet på det sted, hvor foreningen har sit hjemsted, eller hvor komiteens medlemmer eller et af disse bor. Det lyder umiddelbart rigtigt, og det vil sikkert også være det i de fleste tilfælde, men forestiller man sig, at Thyboforeningen her i København — jeg tror, der findes en sådan — ønsker at appellere til hjemstavnsfæller i landsdelen om økonomisk bistand, mener ministeren da ikke, det ville være opportunt, at også politimyndighederne i Thy blev informeret?

Med disse bemærkninger skal jeg på det radikale venstres vegne anbefale lovforslaget til velvillig videre behandling.

Morten Lange: Da mit partis ordfører i denne sag, hr. Poul Dam, desværre er forhindret i at være til stede på grund af sygdom, er det blevet overladt mig at sige nogle ganske enkelte ting om dette lovforslag, og jeg skal da begynde med at takke justitsministeren, fordi han har fremsat det. Lovforslagets hovedprincip følger et forslag, som mit parti fremsatte sidste år, så nogenlunde, og vi er naturligvis tilfreds med dette lovforslag, der betyder en beskedent liberalisering i forhold til en praksis, som vel i realiteten ligger temmelig nær ved det, som nu bliver lovmæssigt fastslået.

Der er et par ting, vi skal se på i udvalget. Det har allerede været nævnt, at definition af et politisk parti er en særdeles besværlig sag at finde ud af. Det ville nok være klogt, hvis udvalget nedkommer med nogle bemærkninger, som gør det klart for politimestre o. lign., at ordet „lovlig“, som står i parentes i sammenhængen „(lovlig) formål“ i bemærkningerne til forslaget, for guds skyld ikke skal anvendes chikanøst, for det er formodentlig ikke meningen. Det er snart den sidste knage, en politimester kan hænge sin hat på, hvis han af en eller anden grund ikke kan lide en indsamling. Jeg er altså ikke i tvivl om, at ånden i lovforslaget er en liberalisering, og at denne beskedne reservation, som er sat i parentes, skal forstås i sin strengeste betydning.

Jeg skal ikke gå yderligere i detaljer med lovforslaget. Det tangerer et andet felt, hvor jeg også tror vi kommer frem til en liberalisering, nemlig lov om betleri. En eller anden kunne nok give sig til at spekulere på, om denne bestemmelse om indsamling på gader og stræder ikke tager sigte på noget, som har været en daglig praksis fra tid til anden, somme tider mere end nu, og om vi i virkeligheden ikke her laver en ny og håndfast bestemmelse imod betleri. Sådan kan man naturligvis også fortolke lovforslaget. Der er visse berøringspunkter, men jeg skal ikke trætte tinget med yderligere at gå i filosofiske detaljer vedrørende dette lovforslags interessante kringelkroge. Det, at det betyder en liberalisering, er for mig det væsentligste.

Sigsgaard: I denne tid, hvor vi oplever stadig flere restriktioner på stadig flere områder, er det dejligt, at der en gang imel-

lem kan komme dumpende et lille forslag, der betyder en liberalisering, og ligesom andre ordførere vil jeg hilse det velkommen. For det er jo sådan, at der er én ting, der er fælles for alle regeringer, alle dem, vi har haft i de sidste 20 år i hvert fald, nemlig at de gennemfører stadig flere restriktioner. Derfor er det som sagt særlig velkomment, at man en gang imellem går den anden vej.

Begrundelsen eller en del af begrundelsen er nok, at den hidtidige indsamlingenscensur, vil jeg tillade mig at kalde det, gav visse problemer, især da det en overgang blev til en slags politisk censur, som dengang man ville forbyde Vietnamindsamlinger. Jeg tror, man da blev klar over, at det gav for store problemer, og at det er en del af baggrunden for lovforslaget.

Jeg synes, at lovforslaget måske går en smule for hårdt til værks med totalforbudet mod gadeindsamlinger, men det vil man nok nærmere diskutere i udvalget.

Til gengæld skal vi fortsat trækkes med mærkesalgsgadene, og dér er jeg ikke lige så begejstret som regeringspartiernes ordførere, for de opgaver, som mærkesalget finansierer, er jo for det meste opgaver, som stat og kommuner, specielt staten, burde påtage sig. Gjorde den det, kunne vi slippe for en stor del af mærkesalget, og så kunne lovforslaget blive mere konsekvent.

Jens Foged: Jeg kan ikke tjene den højtærede justitsminister med at give udtryk for samme velvilje over for lovforslaget, og jeg bliver også altid noget nervøs, når socialistisk folkeparti og VS taler om liberalisering; det er ikke absolut en ros, tendensen går næsten altid i den modsatte retning. Jeg melder mig som den fulde liberalist, og jeg har hr. Johan Philipsen i hånden i den situation. Jeg havde faktisk helst set, at ministeren var sin lov foruden. Her var en god lejlighed til at slippe af med en lov. Jeg har i det hele taget ikke indtrykket af, at der sker særlig stort misbrug af indsamlinger, og de steder, hvor vi har møder ude i politiske foreninger, har jeg da aldrig mødt nogen, der har stået op og klaget over de offentlige indsamlinger, fordi de er til skade for noget som helst på deres egen.

I § 2, som naturligvis er den, der er mest iøjnefaldende efter min opfattelse, står der, at offentlig gade- og husindsamling ved per-

[Jens Foged.]

sonlig eller telefonisk henvendelse må ikke finde sted, hvorefter der følger lidt om kædebrevne. Jeg må indrømme, at jeg naturligvis bliver noget forbavset, når jeg kort efter at have læst denne paragraf sidder derhjemme en aften og ser fjernsyn og ser, at Flygtning 71 vil foranstalte en husindsamling netop nu. Lovforslaget er ikke vedtaget, det ved jeg da godt, men den nævnte indsamling har så fine medarbejdere, og statsminister Hilmar Baunsgaard står i spidsen for den danske indsamlingskomité, og det er en husindsamling; det er altså en indsamling, der skal foretages ret omgående, den skal åbenbart foretages, inden dette lovforslag vedtages, for ellers kan den ikke lade sig gøre. Jeg finder sådan set, at det er en lidt mærkelig tilskikkelse, at noget, som, skal vi sige landets ledende politikere står for, og som i dag som en almindelig ting, en normal ting, en ting, der virkelig skæpper noget i kassen til det, som han vil have nogle penge ind til, at det fra lovens vedtagelse skal være forbudt.

Med hvilken begrundelse, kunne man næsten spørge, har man i det hele taget taget denne lov op til revision? Indsamlinger benyttes almindeligvis for at skaffe midler til områder, hvor der ikke er tilstrækkelige muligheder for at skaffe midler ved almindelig indtjening, der er ikke nogen baggrund for det. Til opførelse af svømmehaller, til svømmebassin, til idrætshaller, idrætspladser, forsamlingshuse, spejderhytter og fritidsklublokaler, ja, jeg tror sågar, der har været en indsamling engang til fregatten „Jylland“ — jeg mener også, det var en husindsamling. Desuden er der foretaget indsamlinger til start af et stort antal af de højskoler, vi har i vort land, til mange kirkelige formål, til efterskoler og idrætsskoler, ja, meget, meget mere, til børnehaver og børnehjem. Store befolkningsgrupper har på den måde været i stand til at starte sociale, kulturelle, idrætslige og humanitære aktiviteter, som ellers ikke var blevet startet, bl. a. fordi man ikke kan overtale det offentlige til at tage fat på det. Det er jo normalt ikke det offentlige, der starter den slags ting, det er initiativrige folk, der står bagved, og som på den måde ofte gør et stort, uegennyttigt arbejde. Senere hen overtager det offentlige måske nogle af tingene, men det var altid

nogle borgere, der var mere initiativrige, end de offentlige organer var. Der findes næsten ikke det forsamlingshus eller det missionshus her i dette land, som ikke er opstået netop ved, at der er foretaget almindelig indsamling, og her tænker jeg på husindsamlinger. Jeg ved godt, at der står, at det kan man fortsætte med, når henvendelse sker til medlemmer, men der udtrykkes præcist, at det skal være til medlemmerne, man må ikke gå ind til andre. Når man ikke må foretage en almindelig husindsamling, så er der masser af mennesker, man ikke får fat i, som man egentlig gerne ville have fat i, og som også gerne ville have, at der kom nogle, idet de godt ville være med til det, skønt de ikke vil stå som medlem af nogen idrætsorganisation eller forsamlingshus, eller hvad ved jeg, idet de ikke føler sig knyttet til det i den forstand, men de vil da gerne være med til på deres egen agt fremme den slags ting.

Jeg kan nok se, at i lovforslagets § 7 lempes der på de stramme regler ved at tillade indsamling én gang om året til samme formål som tidligere i samme form og i samme udstrækning. Det bliver nok ikke så nemt at opfylde alle disse betingelser, hvis der skal ses minutløst på det. Hvordan skal bestemmelsen om „samme form og udstrækning“ forstås, hvis man nu vil opføre et nyt forsamlingshus?

Den højtærede justitsminister er valgt i Herningområdet, det kan måske minde ministeren om, at der en af de sidste dage var en opfordring til husindsamling til et nyt forsamlingshus i Munklinde. Ministeren vil være klar over, at det trænger de så sandelig til derude, så hvorfor skulle de ikke have lov til i Munklindeområdet at lave en husindsamling? Det er ikke i samme form og samme udstrækning som tidligere, for de har hele tiden haft et forsamlingshus derude. Jeg mener altså, at lovforslaget på den måde strammer nogle regler; der har været særdeles hensigtsmæssige i den tid, de har virket.

Hvorfor må aktive mennesker ikke samle ind til u-landsbistand? Der er da så mange områder, hvor man på den måde kunne gøre noget godt. Jeg må godt modtage en støvsugeragent ved min dør og en boghandleragent, der kommer for at sælge bøger, det har han lov til, men jeg må ikke modtage en

[Jens Foged.]

spejderdreng eller en spejderpige, der kommer og samler ind til en spejderhytte. Jeg synes, det er en mærkelig form. Når vi skal snakke om liberalisering, så må jeg altså bede om, at liberaliseringen foregår på en helt anden måde. Lad os dog have en nogenlunde fri indsamlingsret, men naturligvis med pligt til en ordentlig regnskabsaflæggelse, jeg forlanger da ikke, at der ikke skal være et organ til at kontrollere det. Men befolkningen må have lov til at sige ja eller nej, som de har sind til.

Bemærkningerne til lovforslaget er udformet, som om loven slet ikke skal fungere i overensstemmelse med sin orlyd. Jeg har nærmest det indtryk, at bemærkningerne er udformet på en sådan måde, at de skal tilsløre lovens klare udformning. Men det er loven, der gælder, når den engang er vedtaget, og det kan ikke være bemærkningerne. Derfor anser jeg denne form for lovgivningsarbejde, hvor man side op og side ned fortolker et lovforslag, for at være uhensigtsmæssig. Jeg finder, at lovens ord må gælde, og derfor beder jeg om, at ministeren meget nøje i et udvalg vil se på, at det, der står i bemærkningerne, og som måske er noget lempeligere, også bliver indført i lovteksten på en sådan måde, at der ikke skal være tvivl. Meget stærke ændringer skal der i det mindste til, for at jeg skulle finde på at stemme for lovforslaget.

Justitsministeren (Thestrup): Jeg takker ordførerne for deres velvillige behandling af lovforslaget. Der er fremsat en række bemærkninger af forskellig art, og størstedelen af de rejste problemer er det mest hensigtsmæssigt at redegøre for i udvalget. Men der er et par, jeg gerne vil sige en lille smule om med det samme.

Hr. K. Axel Nielsen spurgte: hvad er et politisk parti? Jeg kan sige, at det er ikke meningen ved denne lov at gøre nogen forandring i definitionen af, hvad et politisk parti er. Jeg vil uden at lade mig binde af det mene, at det må være de godkendte

politiske partier, men det er altså den samme definition, som vi har i dag.

Hr. Evan Jensen nævnte, at et menighedsråd kan samle ind til kirkebladet, til et orgel o. lign.; det er klart, at det kan det naturligvis inden for sit eget område. I det hele taget er indsamling inden for et sognemæssigt område eller inden for den pågældende kommune jo en af de ting, der frit kan ske, der er ikke nogen begrænsning i det. Man kan også samle ind til en idrætshal inden for sit eget område; hvis man vil gå til de forskellige dér, så kan man gøre det.

Derimod må jeg give hr. Evan Jensen og hr. Jens Foged ret i, at den indsamling, der i øjeblikket finder sted, „Flygtning 71“, kan ikke foregå under de former, som den kan i dag; for dens vedkommende betyder lovforslaget en ændring.

Hr. Jørgen Andersern spurgte om, hvorvidt man får en fortegnelse over de foreninger, der er omfattet af § 7, og det er meningen, at vi får det. Jeg har en fortegnelse her; jeg er ikke sikker på, at den er fuldstændig, men jeg kan godt nævne de foreninger, der er tale om, for så vidt angår mærkedagene: 1. Danske Kvinders Nationalråd, 2. Ensomme Gamles Værn, 3. Dansk Sømandskirke i fremmede Havne og Indenlandsk Sømandsmission, 4. Centralmissionen, 5. Grænseforeningen, 6. Landsforeningen for Sukkersyge, 7. Soldaterhjemmenes Dag, 8. Danmarks-samfundet, 9. Frelsens Hær, 10. Landsforeningen for Eynesvages Vel, 11. Nationalforeningen til Tuberkulosens Bekæmpelse, 12. Landsforeningen til Kræftens Bekæmpelse, 13. ASF Dansk Folkehjælp, 14. Den danske FN-forening, 15. Børnesagens Fællesråd, 16. Børnenes Kontor, 17. Kvindernes Internationale Liga for Fred og Frihed.

Andre indsamlinger end mærkedagene, altså andre gade- og husindsamlinger, har følgende lov til: Foreningen til Hjertesygdommenes Bekæmpelse, Slesvigligaen, Dansk Røde Kors, Foreningen til Mødres og Børns Bepising, Dyrenes Dags Komité, Kvindelige Missionsarbejdere, Danske Kvinders Slesvigske Forening.

[Justitsministeren.]

Det er muligt, at der er enkelte flere, men jeg skal sørge for, at vi nøje får gjort op, hvilke foreninger det drejer sig om.

Hr. Jørgen Andersen nævnte, at hvis Thyboforeningen i København ville samle ind i Thy, så var det ikke nok med, at den fik tilladelsen fra politidirektøren i København, fordi den har hjemsted her. Det er et tvivlsomt spørgsmål, som jeg ikke tør tage stilling til på stående fod. Jeg ville i øvrigt mene, at det var tilstrækkeligt, at den havde tilladelse fra det sted, hvor dens hjemsted er.

Hr. Morten Lange gjorde en bemærkning, som jeg kan give ham ret i, nemlig at den nugældende praksis ligger meget nær op ad det, der her er foreslået.

Hr. Jens Foged nævnte Flygtning 71. Jeg er enig med ham i, at den vil ikke kunne foregå under de samme former efter dette lovforslags vedtagelse. Men det er vel et stort spørgsmål, om man ikke i virkeligheden får de samme beløb ind, enten man går til hver dør eller man på anden måde henvender sig.

Svømmebassiner, idrætshaller o. lign. hører til de ting, som der kan indsamles til inden for det pågældende område. Forsamlingshuse og missionshuse ligeledes, så der er ikke dér i og for sig nogen forskel.

§ 7, stk. 3, vedrører de foreninger, som i dag har tilladelsen, så det skulle altså ikke kunne volde nogen større vanskeligheder. Må jeg sige, hvad forsamlingshuset i Munklinde angår, som jeg meget vel under dem, at der er ikke noget i vejen for, at de kan indsamle til dette formål.

Hr. Jens Foged nævnte, at man kan løbe omkring ved dørene med en hel masse andre ting. Det er nu ikke rigtigt, det kan man ikke. Man kan sælge bøger ved dørene, og det kan man have sin tvivl om hvorvidt man bør kunne — det spørgsmål har også været rejst — men man kan ikke løbe om ved dørene og sælge alt muligt andet. De forhold har ændret sig.

Jeg vil gerne takke for den modtagelse, lovforslaget har fået.

Jens Foged: Jeg vil gerne takke for justitsministerens venlige måde at sige det på, men jeg vil gerne have klaret en ting. Når justitsministeren pointerer, at man kan foretage indsamlinger i dette eller hint område,

så må jeg have svar på: kan man gå til gade- og husindsamlinger i de områder, eller er det kun ved medlemmer? Min opfattelse af loven er den, at man må gå ind til medlemmer naturligvis, men gade- og husindsamling, ligegyldigt hvor stort eller hvor lille et område det er, det er ifølge § 2 forbudt.

Justitsministeren (Thestrup): Det, der er forbudt, er de offentlige indsamlinger, og i det øjeblik indsamlingen ikke har karakter af en offentlig indsamling, hvis den kun drejer sig om et bestemt, mindre område, så må den efter min opfattelse være tilladt.

(Kort bemærkning).

Jens Foged: Mener den højtærede justitsminister, at ordlyden dækker over, at en offentlig indsamling, der foregår over et helt sogn — det kan være et sogn med både 40.000 og 50.000 indbyggere, og det kan være til forsamlingshus, idrætshal eller sådan noget — kan foregå som gade- og husindsamling?

Justitsministeren (Thestrup): Jeg er ikke i tvivl om, at hvis det drejer sig om Københavns kommune, så kan det ikke gælde, men i det tilfælde, som det ærede medlem nævnte, Munklinde, ville jeg ikke være på nogen som helst måde i tvivl om, at der kunne samles ind hos beboerne i Munklinde.

(Kort bemærkning).

Jens Foged: Ja, nu forstår jeg altså ikke problemstillingen mere, for så må der indføjes i loven noget om, at når et samfund kun består af 100-200 eller 700 medlemmer, så er husindsamling tilladt, men når det består af så og så mange flere, så er det ikke tilladt. Det står der intet om i lovforslaget. Jeg må gå ud fra, at § 2 binder, uanset om det er København eller Munklinde.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Hanne Budtz): Efter de faldne udtalelser foreslår jeg, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om kontinentalsoklen.

(Lovforslaget (nr. 117) findes i tillæg A. sp. 0000, fremsættelsen i tidenden sp. 2784).

Lovforslaget sættes til forhandling.

K. Axel Nielsen: Ved en FN-konvention af 1958 tillægges kyststaterne eneret til udforskning og udnyttelse af den såkaldte kontinentalsokkel, dvs. havbunden ud for kysten. Danmark ratificerede denne konvention i 1963, og en kongelig anordning af 7. juni 1963 har givet hjemmel til den koncession, der i oktober 1963 blev meddelt rederiet A. P. Møllers koncern til udnyttelse af forskellige råstoffer på bl. a. sokkelområdet.

Ved lovforslaget søges etableret en samlet retlig regulering af forholdene på sokkelområdet, således at dansk ret fastslås som gældende for de anlæg, der etableres på dette område. Det fastslås endvidere, at naturforekomster på kontinentalsoklen tilhører den danske stat, og der gives regler for, hvorledes privates ret til udforskning og udnyttelse kan erhverves.

Mit parti kan anbefale forslaget, men vi vil gerne have det i udvalg for bl. a. at få oplysning om indgåede aftaler om koncessioner, om deres løbetid, opsigelsesbestemmelser m. v.

Bøgholm: Vi må sikkert indrette os på, at begreber som det ydre rum, som luftterritoriet, som havbunden, som kontinentalsoklen mere og mere vil komme til at indgå i national og international lovgivning. Begrebet kontinentalsokkel blev første gang kastet ind i international debat af præsident Truman i 1945. Der fandt lange kommissionsforhandlinger sted i De Forenede Nationer, hvor de forskellige interesser gjorde sig gældende. Skulle man internationalisere? Skulle man, på samme måde som man havde talt om de frie have, kunne tale også om den frie havbund? Det var synspunkter, der hver for sig havde meget at sige. Resultatet blev imidlertid 1958-konventionen, som hr. K. Axel Nielsen rigtigt har gjort opmærksom på, der giver retten til kyststaterne, og dermed var det principielle i sagen afgjort.

Det var også meningen, det fremgår af forhandlingerne om konventionen, at det afgørende skulle være afstandsprincippet, hvis ikke særlige forhold gjorde sig gældende, og derfor gik Danmark sikkert i overensstemmelse med de fleste andre lande ud fra, at dette måtte være tilfældet, også hvor det gjaldt vore forhold. Det viste sig imidlertid, at man fra tysk side ikke var indforstået med dette, og så måtte Danmark og Holland tage sagen imod Tyskland over for Haagdomstolen. Ved denne sag fastslog Haagdomstolen i en dom, der vel ikke var særlig klar, men i al fald var klar på det ene punkt, at hvor det gælder Tyskland og den tyske kyst ved Nordsøen, kunne det ikke være afstandsprincippet, der var det afgørende; dér måtte man tage hensyn til hele befolkningspresset imod kyststrækningen. Der kunne da ikke være tale om, at de lange kystlinjer var eneafgørende, man måtte også se på, hvor stor en befolkning der boede bagved.

Domstolen henstillede til Danmark og Holland på den ene side og Tyskland på den anden side at optage forhandlinger for at søge at nå frem til en overenskomst. Det var for så vidt en henstilling om at nå frem til en ret og billighedsoverenskomst, idet der nok blev nævnt visse principper, men dog ikke blev fastlagt, hvorledes grænse-dragningen skulle ske.

Efter at vi har fået dette i orden, behandler vi nu forslaget om kontinentalsoklen, og jeg vil gerne sige, at dette forslag til lov om kontinentalsoklen er et forslag, som vi fra mit partis side fuldt ud kan tilslutte os.

Jeg vil gerne have lov til at gøre to bemærkninger og stille to spørgsmål til den højtærede justitsminister. Jeg ved, at der i visse kredse har været gjort den opfattelse gældende, at hummerfiskeriet ville komme ind under dette. Det hedder nemlig i § 1, stk. 2, nr. 2, at

„levende organismer, som . . . er ude af stand til at bevæge sig uden i stadig fysisk berøring med havbunden eller undergrunden“;

falder ind under naturforekomster. Bag ved dette ligger den fransk-brasilianske strid, den såkaldte hummerstrid, og afgørelsen af denne strid blev den, at man sagde, at hummeren var en del af fiskebestanden. Ud fra dette må hummer-